

Briuselis, 2026 m. birželio 30 d.
(OR. en)

11344/26

ESE 1

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. birželio 30 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 324 final
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI „2004 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 866/2004 įgyvendinimo ir jį taikant susidariusios padėties dvidešimt antroji ataskaita (2025 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. laikotarpis)“

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 324 final.

Pridedama: COM(2026) 324 final

EUROPOS
KOMISIJA

Bruselis, 2026 06 30
COM(2026) 324 final

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

2004 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 866/2004 įgyvendinimo ir jį taikant susidariusios padėties dvidešimt antroji ataskaita (2025 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. laikotarpis)

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

2004 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 866/2004 įgyvendinimo ir jį taikant susidariusios padėties dvidešimt antroji ataskaita (2025 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. laikotarpis)

Tarybos reglamentas (EB) Nr. 866/2004 dėl režimo pagal Stojimo akto¹ 10 protokolo 2 straipsnį (toliau – Žaliosios linijos reglamentas) įsigaliojo 2004 m. gegužės 1 d. Jame išdėstomos ES teisės nuostatų taikymo asmenų, prekių ir paslaugų judėjimui per liniją, skiriančią Kipro Respublikos sritis, kurių Vyriausybė veiksmingai nekontroliuoja, ir sritis, kurias ji kontroliuoja, sąlygos. Siekiant užtikrinti šių taisyklių veiksmingumą, jas imta taikyti plačiau – įtraukiant Kipro Respublikos teritorijos dalis, kurių Kipro Respublikos Vyriausybė veiksmingai nekontroliuoja, ir Jungtinės Karalystės Rytų suverenios bazės teritoriją (RSBT) skiriančią ribą².

Šioje ataskaitoje nagrinėjamas 2025 m. sausio 1 d.–2025 m. gruodžio 31 d. laikotarpis.

2025 m. Komisija palaikė konstruktyvų dialogą dėl šio reglamento įgyvendinimo su atitinkamomis Kipro Respublikos valdžios institucijomis ir Suverenios bazės teritorijos (SBT) administracija. Ji taip pat palaikė konstruktyvų dialogą su Kipro turkų prekybos rūmais.

1. ASMENŲ PERĖJIMAS

1.1. Linijos kirtimas oficialiuose perėjimo punktuose

Reglamentu nustatyta Kipro, kitų ES piliečių ir trečiųjų šalių piliečių, oficialiuose perėjimo punktuose kertančių Žaliąją liniją (toliau – linija), laisvo judėjimo teisinė sistema. 2025 m., palyginti su ankstesniais metais, liniją kirtusių Kipro graikų ir Kipro turkų skaičius padidėjo.

Kipro Respublikos policijos duomenimis, ataskaitiniu laikotarpiu iš Kipro Respublikos teritorijos dalių, kurias veiksmingai kontroliuoja Kipro Respublikos Vyriausybė, į dalis, kurių Vyriausybė veiksmingai nekontroliuoja, liniją kirto 1 453 135 Kipro graikai (anksčiau – 1 346 121) ir 833 786 Kipro graikų transporto priemonės (anksčiau – 822 443). Per tą patį laikotarpį priešinga kryptimi liniją kirto 1 983 610 Kipro turkai (anksčiau – 1 814 647) ir 748 061 Kipro turkų transporto priemonė (anksčiau – 705 532)³. Kipro Respublika pranešė, kad dėl sausio–kovo mėn. kilusių techninių problemų duomenys apie transporto priemonių eismą nebuvo visiškai tikslūs.

Liniją kertančių Kipro pilietybės neturinčių ES piliečių ir trečiųjų šalių piliečių skaičius taip pat padėjo. Ataskaitiniu laikotarpiu liniją abiem kryptimis kirto 2 053 958 Kipro pilietybės neturintys ES piliečiai ir trečiųjų šalių piliečiai (anksčiau – 1 777 946).

Į šiuos skaičius neįtraukti duomenys apie asmenis ir transporto priemones, kirtusius liniją iš šiaurinės Kipro dalies per Pergamo ir Strovilijos perėjimo punktus, kurie yra pavaldūs Jungtinės Karalystės Rytų suverenios bazės teritorijos (RSBT) administracijai. RSBT pranešė, kad liniją į šiaurinę Kipro dalį kirto 594 172 Kipro graikai (anksčiau – 687 007) ir 385 347 Kipro graikų transporto priemonės (anksčiau – 428 204). Tuo pat metu priešinga kryptimi liniją kirto 747 130 Kipro turkai (anksčiau – 708 810) ir 405 977 Kipro turkų transporto priemonės (anksčiau –

1 OL L 161, 2004 4 30, p. 128, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. liepos 15 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 685/2013 (OL L 196, 2013 7 19, p. 1).

2 Žr. Susitarimo dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos protokolą dėl Jungtinės Karalystės suverenių bazių teritorijų Kipre.

3 Kipro Respublikos valdžios institucijos nerenka duomenų nei apie Kipro graikų grįžimą į Vyriausybės kontroliuojamas sritis, nei apie Kipro turkų grįžimą į šiaurinę Kipro dalį.

378 270). Be to, liniją abiem kryptimis kirtę 963 292 Kipro pilietybės neturintys ES piliečiai ir trečiųjų šalių piliečiai.

2025 m. perėjimo punktuose dirbo 108 Kipro Respublikos policijos darbuotojai; jų skaičius padidėjo, palyginti su 107 darbuotojais 2024 m.

Iš Kipro turkų bendruomenės surinktų duomenų matyti, kad 2025 m. iš Vyriausybės kontroliuojamų teritorijų į šiaurinę Kipro dalį liniją kirtusių Kipro graikų skaičius sumažėjo iki 2 341 029 (anksčiau – 2 767 805), o Kipro graikų transporto priemonių skaičius sumažėjo iki 1 340 713 (anksčiau – 1 579 058). Iš tų duomenų matyti, kad priešinga kryptimi liniją kirtusių Kipro turkų skaičius padidėjo iki 3 152 743 (anksčiau – 2 933 833), o Kipro turkų transporto priemonių skaičius padidėjo iki 1 395 796 (anksčiau – 1 280 653). Remiantis pateiktais statistiniais duomenimis, 2025 m. iš Vyriausybės kontroliuojamų teritorijų į šiaurinę Kipro dalį liniją kirtę 1 960 545 Kipro pilietybės neturintys ES piliečiai ir trečiųjų šalių piliečiai (anksčiau – 2 004 017).

Buvo nurodyta, kad didelės kainos ir infliacija turkiškoje Kipro dalyje atgrasė Kipro graikus nuo Žaliosios linijos kirtimo, kai linijos kirtimo tikslas – apsipirkti asmeniniais reikalais, ir paskatino Kipro turkus kirsti liniją priešinga kryptimi.

Ir toliau buvo pranešama apie ilgas eiles Ajos Dometijo perėjimo punkte. Kipro Respublikos valdžios institucijos pažymėjo, kad siekiant palengvinti sienos kirtimą buvo skirta papildomų žmogiškųjų išteklių. 2025 m. gruodžio mėn. pagal Kipro turkų bendruomenei skirtą pagalbos programą finansuojamais darbais šiame perėjimo punkte pradėta didinti eismo juostų skaičių.

Kipro Respublikos valdžios institucijos neleido Kipro turkų autobusams, vežantiems ES piliečius, patekti į Vyriausybės kontroliuojamas sritis, jei jie neturėjo visiškai *acquis* atitinkančių Kipro Respublikos valdžios institucijų išduotų dokumentų. Kaip buvo paminėta ankstesniais metais, Kipro Respublikos valdžios institucijos nurodė, kad jos ėmėsi priemonių, siekdamas Kipro turkams palengvinti techninės apžiūros pažymų, leidimų ir profesionalaus vairuotojo pažymėjimų gavimo procedūrą – pažymėjimai išduodami nemokamai, pateikus paraiškas (išverstas į turkų kalbą).

Kipro Respublika turėtų toliau užtikrinti asmenų sienos kirtimą pagal Reglamentą (EB) Nr. 866/2004.

Toliau buvo įgyvendinamos 14 pasitikėjimo stiprinimo priemonių, apie kurias 2024 m. paskelbė prezidentas N. Christodoulides. Ypač svarbu buvo paplatinti Ajos Dometijo perėjimo punktą ir padidinti jame dirbančių darbuotojų skaičių.

Jungtinių Tautų taikos palaikymo pajėgos Kipre (UNFICYP) ir toliau sudarė palankesnes sąlygas abiem bendruomenėms atlikti religines apeigas abipus Žaliosios linijos⁴.

1.2 Neteisėta migracija per Žaliąją liniją ir prieglobstis

Iš Kipro Respublikos pateiktų 2025 m. duomenų matyti, kad sumažėjo migrantų, neteisėtai kertančių liniją iš Kipro Respublikos Vyriausybės veiksmingai nekontroliuojamų teritorijų į Vyriausybės kontroliuojamas teritorijas. 2025 m. šią liniją tokiu būdu kirtę 2 433 neteisėti migrantai; 2024, 2023 ir 2022 m. liniją kirtę atitinkamai 3 319, 6 793 ir 16 627 neteisėti migrantai. Nepaisant teigiamos tendencijos, neteisėta migracija per Žaliąją liniją tebekelia didelį susirūpinimą, todėl reikia ir toliau būti budriems.

Komisija pakartojo, kad nors Žaliosios linijos reglamente numatyta tikrinti visus Žaliąją liniją kertančius asmenis, neteisėtai liniją kirtę migrantai turėtų turėti galimybę naudotis

4 2026 m. sausio 5 d. Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus ataskaitos dėl UNFICYP (S/2026/8) 28 punktas.

mechanizmais, leidžiančiais jiems kreiptis dėl tarptautinės apsaugos, jei jie to pageidautų.

Kipro turkų bendruomenė pažymėjo, kad šiaurinėje Kipro dalyje buvo toliau siekiama užkirsti kelią neteisėtai migracijai. 2025 m. 5 230 asmenų⁵ nebuvo leista atvykti į Vyriausybės nekontroliuojamas Kipro teritorijos dalis, o 1 754 asmenys⁶, kurie buvo sulaikyti šiaurinėje Kipro dalyje, buvo deportuoti.

Stebint Jungtinėms Tautoms, abiejų bendruomenių atstovai susitiko abiejų bendruomenių techniniame nusikaltimų ir nusikalstamos veikos reikalų komitete, kuriame buvo keičiamasi informacija nusikalstamumo ir policijos klausimais. Abi bendruomenės papildė šio komiteto veiklą toliau naudojamosi dviem jungtiniais ryšių centrais Nikosijoje ir Piloje, kuriuose keičiamasi informacija apie baudžiamąsias bylas⁷.

Kipro Respublikos policija labai gerai įvertino bendradarbiavimą su kitais atitinkamais Kipro Respublikos Vyriausybės departamentais ir RSBT administracija.

Rytų suverenios bazės teritorija (RSBT)

Neteisėta migracija iš Vyriausybės nekontroliuojamų Kipro sričių per RSBT 2025 m. sumažėjo. 2025 m. buvo sulaikyti 33 neteisėtai liniją kirtę migrantai⁸. 4 609 asmenims nebuvo leista kirsti linijos, iš jų daugiausia (843) buvo Izraelio piliečiai, po jų rikiavosi Rusijos piliečiai (735), Ukrainos piliečiai (505) ir Turkijos piliečiai (505). Remdamosi atitinkamomis prie Susitarimo dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos pridėto Protokolo dėl Jungtinės Karalystės suverenių bazių teritorijų Kipre nuostatomis, RSBT institucijos neleido kirsti Žaliosios linijos per šiaurinę Kipro dalį atvykusiems užsienio piliečiams⁹. Šie asmenys buvo nukreipti į perėjimo punktus už RSBT ribų, kad būtų atliktos jų atitinkamos patikros pagal atvykimo į Kipro Respubliką sąlygas.

Bendradarbiavimą su Kipro Respublika Suverenios bazės teritorijos (SBT) pareigūnai apibūdino kaip labai gerą.

Atokiau nuo perėjimo punktų SBT policija, siekdama kovoti su neteisėta migracija, patruliavo atsižvelgdama į galimą riziką ir žvalgybos duomenis. Papildomai patruliavo ir SBT muitinės ir karinių pajėgų patruliai.

Keturis neoficialius perėjimo punktus Pergamo kaime ar netoli jo, kuriais naudojasi vietos gyventojai ir ūkininkai, kontroliuoti itin sunku. Kaip minėta ankstesnėse ataskaitose, šie neoficialūs perėjimo punktai tebekelia rūpesčių ir reikėtų rasti tinkamą sprendimą atsižvelgiant į Protokolo 7 straipsnį. Ataskaitiniu laikotarpiu SBT institucijos spontaniškai tikrino asmenis, kurie naudojo kelius, jungiančius šiuos perėjimo punktus.

5 Piliečių skaičius pagal šalis: Iranas – 753; Pakistanas – 732; Irakas – 516; Turkija – 485; Somalis – 322; kitos šalys – 2 422.

6 Piliečių skaičius pagal šalis: Turkija – 423; Nigerija – 385; Bangladešas – 198; Sirija – 160; Pakistanas – 133; kitos šalys – 455.

7 2026 m. sausio 5 d. Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus ataskaitos dėl UNFICYP (S/2026/8) 20 punktas.

8 Visi RSBT sulaikyti 33 neteisėti migrantai pateikė prieglobsčio prašymus ir buvo perduoti Kipro Respublikos valdžios institucijoms.

9 Trečiųjų šalių piliečiams (išskyrus Jungtinės Karalystės piliečius) leidžiama kirsti liniją tik tuo atveju, jei jie vykdo su gynyba susijusią veiklą arba yra tokią veiklą vykdančio asmens šeimos nariai.

2. PREKIŲ PERVEŽIMAS

2.1. Prekybos vertė

Pagal Žaliosios linijos reglamento 4 straipsnį, prekės gali būti įvežtos iš Vyriausybės nekontroliuojamų teritorijų į Vyriausybės kontroliuojamas teritorijas, jei jos atitinka tame straipsnyje nustatytus kriterijus¹⁰ ir yra vežamos su Kipro turkų prekybos rūmų išduotu dokumentu. Pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 1480/2004¹¹ 8 straipsnį, Kipro turkų prekybos rūmai ir Kipro Respublikos valdžios institucijos kiekvieną mėnesį pranešdavo apie prekių, kurioms išduoti lydimieji dokumentai, rūšį, kiekį ir vertę.

Remiantis Kipro Respublikos pateiktais statistiniais duomenimis, bendra prekybos prekėmis, kurioms išduoti lydimieji dokumentai ir kurios faktiškai kirtो liniją, vertė 2025 m. sumažėjo 5,3 proc. ir siekė 14 430 669 EUR (anksčiau – 15 238 221 EUR).

Remiantis Kipro turkų prekybos rūmų statistiniais duomenimis, prekių, kurioms išduoti lydimieji dokumentai, bendra vertė buvo 15 866 752 EUR (anksčiau – 18 222 590 EUR). Iš šių duomenų matyti, kad, palyginti su 2024 m., prekių, kurioms išduoti lydimieji dokumentai, bendra vertė sumažėjo 12,9 proc.

Prekyba iš vyriausybės kontroliuojamų sričių į šiaurinę Kipro dalį Žaliosios linijos reglamentu nereglamentuojama. Tačiau ji skatinamas dėl ekonominių priežasčių, nes padeda stiprinti abiejų bendruomenių santykius ir pasitikėjimą. Kipro prekybos ir pramonės rūmų duomenimis, šios prekybos vertė padidėjo maždaug 13,5 proc. nuo 1 314 705 EUR 2024 m. iki 1 491 582 2025 m. Prekybos srutai iš Vyriausybės kontroliuojamų sričių į šiaurinę Kipro dalį sudarė 10,3 % prekybos apimtios priešinga kryptimi (8,6 % 2024 m.).

Kipro turkų bendruomenė ir toliau taikė prekybos sistemą, kuri atitinka Žaliosios linijos reglamente nustatytas sąlygas. Be to, dauguma prekių iš Vyriausybės kontroliuojamų sričių į šiaurinę Kipro dalį galima prekiauti tik kai joms išduotas vadinamasis importo leidimas ir sumokėtas vadinamasis pridėtinės vertės mokestis, nors toks mokestis jau buvo sumokėtas Vyriausybės kontroliuojamose srityse. Tokia sistema neskatina prekybos tarp dviejų bendruomenių; pvz., ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo galima vykdyti prekybos grybais iš vyriausybės kontroliuojamų sričių į vyriausybės nekontroliuojamas sritis.

2.2 Prekių rūšys

2025 m. produktų, kuriais prekiaujama, pobūdis iš esmės išliko stabilus ir naujais produktais nebuvo pradėta prekiauti. Daugiausia prekiauta statybinėmis medžiagomis, taip pat baldais, plastikais, metalų laužu ir atliekomis. Gerokai sumažėjo prekyba vaisiais ir daržovėmis, pvz., visai nebuvo prekiaujama bulvėmis.

2.3. Pažeidimai

Kipro Respublika atkreipė Komisijos dėmesį į du pažeidimus, kurie buvo padaryti ataskaitiniu laikotarpiu.

Vasario 5 d. buvo atsisakyti leisti įvežti kriauklių siuntą, o gegužės 30 d. – emulsinių dažų siuntą. Abu kartus atsisakyta leisti įvežti dėl neteisingų naudingumo sertifikatų.

10 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad visos prekės turi būti gautos teritorijose, kurių veiksmingai nekontroliuoja Kipro Respublikos Vyriausybė, arba jų paskutinis esminis ir ekonomiškai pateisinamas perdėbimas ar apdėbimas turi būti atliktas tam tikslui įrengtoje įmonėje, esančioje teritorijose, kurių Kipro Respublikos Vyriausybė veiksmingai nekontroliuoja.

11 2004 m. rugpjūčio 10 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1480/2004 (OL L 272, 2004 8 20, p. 3).

2.4. Su prekių judėjimu susijusios kliūtys ir sunkumai

Toliau išliko kliūčių prekybai per liniją ir tai yra viena iš dabartinio nedidelio prekybos masto priežasčių. Ataskaitiniu laikotarpiu prekyba per Žaliąją liniją sumažėjo daugiausia dėl padidėjusių kainų vyriausybės nekontroliuojamose srityse ir apribojimų, su kuriais susiduria statybos produktų sektoriaus įmonės. Kipro Respublikos vidaus reikalų ministerija sustiprino savo rinkos priežiūros veiklą, tačiau riboti personalo pajėgumai lėmė tam tikrus vėlavimus. Tai yra dalis Komisijos dedamų pastangų padėti išnaudoti visą prekybos per Žaliąją liniją potencialą.

Kaip minėta ankstesnėse ataskaitose¹², vis dar nėra išspręstas Kipro turkų komercinės paskirties transporto priemonių, įvažiuojančių į Vyriausybės kontroliuojamas teritorijas, klausimas. Šiuo metu sunkesnės nei 7,5 t Kipro turkų komercinės paskirties transporto priemonės gali kirsti liniją, tik jei jos turi visiškai *acquis* atitinkančius Kipro Respublikos išduotus dokumentus. Kaip buvo paminėta ankstesniais metais, Kipro Respublikos valdžios institucijos pranešė Komisijai, jog jos ėmėsi priemonių, kad Kipro turkams palengvintų kai kurių reikalavimų įvykdymo, pavyzdžiui techninės apžiūros pažymų, leidimų ir profesionalaus vairuotojo pažymėjimų gavimo, procesą. Išsprendus šį klausimą būtų galima gerokai padidinti prekybos mastą, nes prekes vežti būtų paprasčiau. Dėl to taip pat sustiprėtų abiejų bendruomenių tarpusavio pasitikėjimas, o tai turėtų nemažai įtakos didinant abiejų bendruomenių tarpusavio pasitikėjimą. Komisija toliau bendradarbiaus su Kipro Respublikos valdžios institucijomis ir Kipro turkų bendruomene, kad būtų rastas šios problemos sprendimas.

Ataskaitiniu laikotarpiu nepadaryta tolesnės pažangos, susijusios su perdirbtų negyvūninių maisto produktų pervežimu per liniją. Negyvūniniais perdirbtais maisto produktais neprekiuojama. Komisija ir Kipro Respublika toliau palaikė konstruktyvų dialogą, siekdamas sudaryti sąlygas prekybai daugiau perdirbtų negyvūninių maisto produktų rūšių. Ataskaitiniu laikotarpiu per Žaliąją liniją ir toliau buvo prekiaujama medžiagomis, kurios liečiasi su maistu (plastikiniais duonos maišeliais), ir, remiantis Kipro turkų prekybos rūmų duomenimis, 2025 m. tai buvo dešimtas pagal prekybos apimtį produktas.

Kaip ir ankstesniais metais, keletas Kipro turkų prekiautojų ir toliau pranešdavo apie sunkumus tiekiant prekes į parduotuves ir reklamuojant savo produktus bei paslaugas Vyriausybės kontroliuojamose teritorijose, nes dėl to trikdoma prekyba. Be to, abiejų bendruomenių prekiautojai nurodė apie įvairias administracines problemas kylančias norintiems pradėti verslą su kita bendruomene.

Negalėjimas pervesti lėšų tarp bankų Vyriausybės kontroliuojamose teritorijose ir bankų teritorijose, kurių Kipro Respublikos Vyriausybė veiksmingai nekontroliuoja, ir toliau trikėdė prekybą per Žaliąją liniją. 2023 m. Kipro centrinis bankas visoms kredito įstaigoms išsiuntė aplinkraštį, kuriame paaiškino, kad Kipro turkai, turintys Kipro Respublikos pasus arba tapatybės korteles, turi teisę atidaryti būtiniausias savybes turinčią mokėjimo sąskaitą, jei įvykdomi visi kiti deramo patikrinimo reikalavimai, susiję su kliento tapatybės nustatymu. Tačiau Kipro turkai ir toliau pranešė apie sunkumus bandant atidaryti sąskaitas komerciniuose bankuose, ir labai nedaug Kipro turkų sugebėjo tokias sąskaitas atidaryti. Be to, Kipro turkų įmonės negalėjo atidaryti banko sąskaitų Vyriausybės kontroliuojamose teritorijose. Komisija toliau bendradarbiaus su Kipro Respublikos valdžios institucijomis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kad šis klausimas būtų išspręstas.

Turkijos centrinio banko nustatyti apribojimai Turkijos komerciniams bankams, bendradarbiaujantiems su Kipro Respublikos komerciniais bankais, yra kliūtis, dar labiau

12 Žr., pavyzdžiui, devintąją, dešimtąją, vienuoliktąją, dvyliktąją, tryliktąją, keturioliktąją, penkioliktąją, šešioliktąją, septynioliktąją, aštuonioliktąją, devynioliktąją, dvidešimtąją ir dvidešimt pirmąją metines Tarybos reglamento (EB) Nr. 866/2004 įgyvendinimo ir jį taikant susidariusios padėties ataskaitas.

apsunkinanti šį klausimą.

2.5. Prekių kontrabanda

Prekių kontrabanda išliko, o tai rodo, kaip sudėtinga kontroliuoti neteisėtą judėjimą per liniją.

2025 m. Kipro Respublika kontrabandos prekes konfiskavo 2 870 kartų (anksčiau – 3 170, 9,5 proc. sumažėjimas). Palyginti su ankstesniais metais, sumažėjo gyvūninių produktų ir pieno gaminių kontrabandos ir padidėjo kitų žemės ūkio produktų kontrabandos apimtys. Kipro Respublikos muitinė prie Žaliosios linijos konfiskavo mažiau cigarečių ir sukamojo tabako – 721 024 cigaretės ir 198 710 g sukamojo tabako (anksčiau – 727 362 cigarečių ir 235 989 g sukamojo tabako). Taip pat buvo konfiskuotos 232 136 elektroninių cigarečių kapsulės ir 267 386 g kaljaninio tabako. Sumažėjo alkoholio kontrabandos, gerokai krito intelektinės nuosavybės teisės pažeidžiančių prekių kontrabandos apimtys. Kitos konfiskuotos prekės – automobiliai, degalai, narkotikai, vaistai ir pesticidai. Dėl kontrabandos iškeltos 35 baudžiamosios bylos apylinkės teisme. Cigarečių kontrabandos mažais kiekiais atvejai paprastai buvo sprendžiami skiriant administracinę nuobaudą ir konfiskuojant prekes.

2025 m. RSBT institucijos užregistravo, kad RSBT konfiskuotų kontrabandinių prekių skaičius sumažėjo: prekės konfiskuotos 661 kartus, palyginti su 997 konfiskavimais 2024 m.

Kalbant apie įprastą Pilos kaimo, esančio buferinėje zonoje (Žaliosios linijos reglamento 4 straipsnio 10 dalis), prekių pasiūlą, teikiamą Kipro turkų gyventojams, RSBT administracija stebėjo ir registravo statybinių medžiagų, žuvies, cigarečių ir kitų prekių kieki.

2.6. Prekybos palengvinimas

Komisija toliau ieškojo prekybos per liniją pagerinimo būdų.

Ataskaitiniu laikotarpiu Komisija tęsė diskusijas su Kipro Respublikos valdžios institucijomis. Komisija taip pat rengė diskusijas su Kipro turkų prekybos rūmais dėl prekybos per Žaliąją liniją.

Komisija Kipro turkų bendruomenei priklausantiems ūkininkams ir pieninėms toliau teikė techninę pagalbą ir paramą projektams, kad minėtieji ūkio subjektai galėtų laikytis reikalavimų dėl šiaurinėje Kipro dalyje pagaminto sūrio „Halloumi“ / „Hellim“ pavadinimo įtraukimo į saugomų kilmės vietos nuorodų (SKVN) registrą. „Bureau Veritas“, kuris 2021 m. rugsėjo mėn. buvo paskirtas įgaliotąja institucija, atsakinga už SKVN patikrų vykdymą visoje saloje, tęsė tikrinimo darbą. Komisijos neoficiali darbo grupė dėl sūrio „Halloumi“ / „Hellim“ posėdžiavo 2025 m. sausio 29 d., birželio 11 d. ir rugsėjo 26 d. Darbo grupės posėdžio protokolas paskelbtas adresu [Žaliosios linijos reglamentas – Europos Komisija](#).

Atsižvelgdama į nepriklausomo eksperto ataskaitą, Komisija leido per Žaliąją liniją prekiauti medumi. Tačiau prekyba nevyko; tai sieta su didele Kipro turkų medaus kaina.

2025 m. Komisija, naudodamasi TAIEX priemone, toliau siuntė ES valstybių narių ekspertus, kad pagal Žaliosios linijos reglamente nustatytus įgaliojimus būtų teikiama parama prekybai per Žaliąją liniją. TAIEX ekspertai dalyvavo vykdant reguliarius vaisių ir daržovių (ypač bulvių) fitosanitarinius tyrimus, imant medaus mėginius analizei ir rengiant reguliariai atnaujinamą žvejybos laivų, kurių laimikiu galima prekiauti per Žaliąją liniją, sąrašą.

Bendradarbiaudamas su Kipro prekybos ir pramonės rūmais ir Kipro turkų prekybos rūmais, ES vieno langelio principu veikiantis centras toliau teikė informaciją ir techninę pagalbą įmonėms ir asmenims, norintiems prekiauti per Žaliąją liniją, didino informuotumą apie prekybą per Žaliąją liniją ir organizavo renginius ir tinklaveikos galimybes gamintojams ir prekyautojams.

Kai kurie Kipro turkų šviežios žuvies siuntėjai ir toliau praneša apie tai, kad sudėtinga laikytis šviežios žuvies veterinarinei patikrai nustatytų terminų Ajos Dometijo perėjimo punkte. Kipro Respublika išreiškė didelį susirūpinimą dėl kai kurių šviežių žuvų siuntų pobūdžio. Komisija nagrinėja šiuos susirūpinimą keliančius klausimus.

Komisija ragina ekonominės veiklos vykdytojus išnaudoti verslo galimybes ir palankiai vertina Kipro prekybos ir pramonės rūmų bei Kipro turkų prekybos rūmų dedamas pastangas.

2.7. Sąjungos prekės, grąžintos į Kipro vyriausybės veiksmingai kontroliuojamas teritorijas po pervežimo per teritorijas, kurių ji veiksmingai nekontroliuoja

Kipro Respublikos valdžios institucijos pranešė, kad 1 262 prekės buvo grąžintos į Vyriausybės kontroliuojamas teritorijas po to, kai jos buvo pervežtos per Vyriausybės nekontroliuojamas teritorijas.

3. IŠVADOS

2025 m. padidėjo liniją kirtusių Kipro graikų, Kipro turkų, Kipro pilietybės neturinčių ES piliečių ir trečiųjų šalių piliečių skaičius.

Neteisėtai liniją kirtusių asmenų skaičius 2025 m. sumažėjo; taigi tęsiasi pastarųjų metų mažėjimo tendencija. Vis dėlto neteisėta migracija per liniją vis dar reikalauja ypatingo budrumo. Reikia skirti pakankamai išteklių asmenų patikrinimams ir stebėjimo veiklai palei liniją vykdyti.

2025 m. prekybos per Žaliąją liniją vertė sumažėjo 5,3 proc. nuo 15 238 221 EUR 2024 m. iki 14 430 669 EUR 2025 m. Prekių, kurioms išduoti lydimieji dokumentai, vertė sumažėjo 12,9 proc. nuo 18 222 590 EUR iki 15 866 752 EUR. Daugiausia prekiauta statybinėmis medžiagomis, taip pat baldais, plastikais, metalų laužu ir atliekomis.

Kipro prekybos ir pramonės rūmai bei Kipro turkų prekybos rūmai toliau glaudžiai bendradarbiavo siekdami ekonominės naudos abiem bendruomenėms.

Kipro Respublika toliau leido kirsti liniją sunkesnėms nei 7,5 t Kipro turkų komercinės paskirties transporto priemonėms, atitinkančioms *acquis* reikalavimus. Kipro Respublikos valdžios institucijos pažymėjo, jog jos ėmėsi priemonių, kad Kipro turkams palengvintų techninės apžiūros pažymų, leidimų ir profesionalaus vairuotojo pažymėjimų gavimo procedūrą. Komisija toliau bendradarbiaus su Kipro Respublikos valdžios institucijomis, kad būtų rastas šios problemos sprendimas.

Ataskaitiniu laikotarpiu per liniją nebuvo leidžiama prekiauti jokių kitų rūšių perdirbtais negyvūniniais maisto produktais. Komisija tęs dialogą su Kipro Respublika, kad per liniją būtų galima prekiauti visų rūšių perdirbtais negyvūniniais maisto produktais.

Apskritai Komisija mano, kad prekyba per liniją gali padidėti. Pašalinus šioje ataskaitoje nurodytas prekybos kliūtis, būtų galima sudaryti palankesnes sąlygas šiam augimui; Komisija palankiai vertina bet kokius teigiamus pokyčius šioje srityje. Komisija tikisi, kad dvejų rūmų darbas siekiant suaktyvinti abiejų verslo bendruomenių ryšius padės pagerinti jų ekonominius ryšius.

Šiomis aplinkybėmis Komisija toliau pasitiki geru Kipro Respublikos ir RSBT bendradarbiavimu ir tiki, kad juo bus užtikrintas veiksmingas Žaliosios linijos reglamento įgyvendinimas. Komisija toliau stebės šio reglamento įgyvendinimą.